

28.9.2012

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: **Lūgumraksts Nr. 0262/2012, ko iesniedza Ungārijas valstspiederīgie *István* un *Martina Kovács*, par vecuma pensijām Vācijā un Ungārijā**

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzēji apgalvo, ka Vācijas un Ungārijas pensiju iestādes, aprēķinot viņu pensijas, neievēro ES tiesību aktus (Regulu (EEK) Nr. 1408/71 un Regulu (EEK) Nr. 574/72). Viņi jau ir vērsušies pie daudzām iestādēm (piemēram, pie *SOLVIT* un Ungārijas ombuda), taču nav saņēmuši nekādu palīdzību.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2012. gada 26. jūnijā. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 202. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2012. gada 28. septembrī

„Komisijai jau bija iespēja detalizēti iepazīties ar lūgumrakstu iesniedzēju apgalvojumiem un izdarīt secinājumu, ka viņu agrāk iesniegtā sūdzība neliecina par ES tiesību aktu nepareizu piemērošanu. Komisija informēja lūgumrakstu iesniedzējus par viņu sūdzību izpētes rezultātu divās ļoti plašās atbildes vēstulēs 2011. gada 4. martā un 13. maijā.

Iesākumā Komisija vēlreiz gribētu norādīt uz Lūgumrakstu komitejas viedokli, ka, saskaņā ar Tiesas pastāvīgu judikatūru, Eiropas Savienības tiesību akti, jo īpaši LESD 48. pants un noteikumi par sociālā nodrošinājuma saskaņošanu, kas pieņemti uz šā panta pamata¹, paredz

¹ Padomes 1971. gada 14. jūnija Regula (EEK) Nr. 1408/14 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, OV L 149, 5.7.1971., 2. lpp., kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 592/2008 (OV L 177, 4.7.2008., 1. lpp.)

dalībvalstu tiesību aktu koordinēšanu, nevis to saskaņošanu¹. Tāpēc „atšķirības katras dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmās pēc būtības un no procedūras viedokļa un tādējādi arī atšķirības tur apdrošināto personu tiesībās šī tiesību norma neietekmē un katras dalībvalsts kompetencē, ievērojot Savienības tiesības, ir savos tiesību aktos noteikt sociālā nodrošinājuma sistēmas pabalstu piešķiršanas nosacījumus”².

Pirmais lūgumraksta iesniedzējs būtībā sūdzas, ka Vācijas kompetentā pensiju iestāde viņam nepiešķir priekšlaicīgas pensionēšanās vecuma pensiju. Kā nepārprotami izriet no viņa iesniegtajiem dokumentiem, šis lūgums tika noraidīts, jo viņš neatbilst (nediskriminējošiem) nosacījumiem, kas atbilstoši Vācijas tiesību aktiem dotu tiesības uz priekšlaicīgu pensionēšanos. Tā kā Eiropas Savienības tiesību akti paredz valstu sociālā nodrošinājuma sistēmas tikai koordinēt, tajos nav paredzēti nekādi nosacījumi par to, kad personai ir tiesības uz priekšlaicīgu pensionēšanos, nemaz nerunājot par to, ka šie tiesību akti varētu būt juridiskais pamats faktiskajam pieteikumam par šādu pensionēšanos (vai jebkura cita veida sociālās nodrošināšanas maksājumiem). Šādi jautājumi tiek noteikti vienīgi valstu tiesību aktos. Šis fakts nav apšaubīts arī vairākās valstu sociālā nodrošinājuma iestāžu sagatavotās publikācijās, kuras pirmais lūgumraksta iesniedzējs, šķiet, izpratis citādi (un kuras, turklāt, drīzāk attiecas uz situāciju atbilstoši Ungārijas tiesību aktiem). Lai situāciju precizētu, Komisija norāda, ka pirmais iesniedzējs, šķiet, patiešām saņem priekšlaicīgas vecuma pensionēšanās pensiju no Ungārijas.

Pirmais lūgumraksta iesniedzējs turklāt apgalvo, ka kompetentā Ungārijas pensiju iestāde nepamatoti atteikusies viņam izsniegt neaizpildītu E 202 veidlapu. Pretēji viņa uzskatam, šī veidlapa nav pieteikuma veidlapa, ko iedzīvotāji izmanto, lai pieprasītu vecuma pensiju. Pieteikumi par vecuma pensijām ir jāiesniedz dzīvesvietas dalībvalstī, turklāt izmantojot veidlapas, ko nodrošina kompetentā iestāde šajā dalībvalstī. Tieši to kompetentā Ungārijas pensiju iestāde lūdza darīt lūgumraksta pirmajam iesniedzējam. Izmantojot E 202 veidlapu, šī iestāde tad nosūta pieteikumus uz iestādēm citās dalībvalstīs, uz kurām pieteikums attiecas. Tādējādi E 202 veidlapa ir līdzeklis saziņai starp sociālā nodrošinājuma iestādēm, nevis pieteikuma veidlapa, ko izsniedz iedzīvotājiem. Pilnīgai informācijai Komisija vēl norāda, ka lūgumraksta pirmā iesniedzēja pieteikums arī tika izskatīts un ar E 202 veidlapu nosūtīts Vācijas pensiju iestādei pēc tam, kad viņš bija iesniedzis savu pieteikumu, izmantojot valsts veidlapu.

Otrā lūgumraksta iesniedzēja būtībā pārmet Ungārijas kompetentajām iestādēm, ka viņai piešķirta daļējas invaliditātes pensija, kaut gan viņa uzskata, ka būtu atzīstama par pilnīgu

un Padomes 1972. gada 21. marta Regula (EEK) 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV L 74, 27.3.1972., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 120/2009 (OV L 39, 10.2.2009., 29. lpp.), kura no 2010. gada 1. maija tika aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 200, 7.6.2004., 1. lpp. (ar kļūdu labojumu)), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 465/2012 (OV L 149, 8.6.2012., 4. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulu (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 465/2012 (OV L 149, 8.6.2012., 4. lpp.).

¹ Skatīt tikai apvienotās lietas C-611/10 un C-612/10 *Hudziński* un *Wawrzyniak* (Krājumā vēl nav publicēts) 41. pantu un tajās minēto judikatūru.

² *Hudziński* un *Wawrzyniak*, 41. punkts.

invalidū. Komisija vēlas uzsvērt, ka atbilstība starp Vācijas un Ungārijas tiesību aktiem par nosacījumiem attiecībā uz invaliditātes pakāpi netiek atzīta saskaņā ar 40. panta 4. punktu Regulā (EEK) 1408/71, lasīts kopā ar šīs regulas V pielikumu (kopš 2010. gada 1. maija — 46. panta 3. punktu Regulā (EK) 883/2004, lasīts kopā ar šīs regulas VII pielikumu). Tāpēc saskaņā ar 40. pantu un 51. panta 1. punktu Regulā (EEK) Nr. 574/72 (kopš 2010. gada 1. maija — 49. panta 2. punktu Regulā (EK) 987/2009), tieši kompetento Vācijas un Ungārijas invaliditātes pensiju iestāžu ziņā ir invaliditātes pakāpes noteikšana saskaņā ar vērtēšanas kritērijiem un procesuālajiem noteikumiem, kas noteikti attiecīgās valsts tiesību aktos. Tām nav saistoši citu iestāžu pieņemti lēmumi, un tām ir tiesības pieprasīt, lai attiecīgo personu izmeklē ārsts pēc to izvēles. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, par invaliditātes pensijas piešķiršanu atbildīgā iestāde šajā nolūkā var pieprasīt attiecīgajai personai ierasties dalībvalstī, kurā šī iestāde atrodas, ja pieprasītāja veselības stāvoklis to atļauj¹. Jebkurā gadījumā Eiropas Savienības tiesību aktos nav noteikti nekādi būtiski standarti invaliditātes pakāpes izvērtējumam. Tāpēc Ungārijas (un Vācijas) invaliditātes pensiju iestāžu veiktais invaliditātes pakāpes novērtējums nav jāvērtē saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem.

Lūgumraksta iesniedzēja apgalvo, ka dažādu sociālā nodrošinājuma iestāžu izsniegtās vairākās E veidlapās ir pieļautas kļūdas, kas var sekmēt krāpšanos. Komisija atkārtoti norāda, ka E veidlapas ir sociālā nodrošinājuma iestāžu dokumenti saziņai starp šīm iestādēm, pat ja dažas no tām tiek izsniegtas iedzīvotājiem. Tāpēc tajās ir sociālā nodrošinājuma iestāžu sniegta informācija. No iesniegtajiem dokumentiem jebkurā gadījumā redzams, ka kļūdas, kas varētu būt pieļautas izsniegtajās E veidlapās, nevarēja negatīvi ietekmēt lūgumraksta iesniedzēju tiesības. Vissvarīgākais tomēr ir tas, ka lūgumraksta iesniedzēju statuss tika pareizi noteikts visās sociālā nodrošinājuma iestādēs, pat neraugoties uz dažām neprecizitātēm. Skaidrības labad Komisija norāda, ka lūgumraksta otrā iesniedzēja, šķiet, ir saņēmusi un turpina saņemt medicīnisku aprūpi sakarā ar viņas veselības stāvokli.

Lūgumraksta iesniedzēji arī piemin vairākus atteikumus saistībā ar noteiktiem sociālās nodrošināšanas maksājumiem laikā pirms Ungārijas pievienošanās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā (vai, kā šajā gadījumā varētu būt, pirms Vācijas un Ungārijas divpusējā sociālās nodrošināšanas nolīguma noslēgšanas). Tā kā Eiropas Savienības tiesības attiecībā ar Ungāriju sāka piemērot tikai no 2004. gada 1. maija, Komisija nevar komentēt šo jautājumu.

Secinājums

Lūgumrakstu komitejai iesniegtā informācija neliecina par ES tiesību aktu nepareizu piemērošanu, turklāt pat tad, ja izvērtē informāciju, ko lūgumraksta iesniedzēji snieguši Komisijai jau agrāk.

¹ Lieta C-344/89 *Martínez Vidal*, [1991], Krājums, I-3245., 15. punkts